

BIULETYN BIAŁSKOPODLASKIEJ IZBY ROLNICZEJ

Miesięcznik Białkopodlaskiej Izby Rolniczej

ZESPÓŁ SZKÓŁ ROLNICZYCH W JABŁONIU MA SWOJEGO PATRONA

*Moment przekazania
szkole nowego
sztandaru
z imieniem patrona*

*fot. Adam Trochimiuk
"Słowo Podlasia"*

6 czerwca br w Zespole Szkół Rolniczych w Jabłoniu odbyła się uroczystość nadania szkole imienia Augusta Zamoyskiego. Nowy patron to wywodzący się z Jabłonia artysta-rzeźbiarz, którego prace można obejrzeć w wielu muzeach we Francji, gdzie tworzył.

Podniosłą uroczystość szkolną uświetnili zaproszeni goście: żona Augusta Zamoyskiego, Helena, członkowie rodziny, białkopodlascy parlamentarzyści, przedstawiciele władz centralnych i wojewódzkich. Białkopodlaską Izbę Rolniczą, która była współfundatorem sztandaru reprezentował Członek Zarządu BIR, Tomasz Donica.

W NUMERZE:

■
**ZSR W JABŁONIU
MA SWOJEGO PATRONA**

■
**KRAJOWA RADA
IZB ROLNICZYCH**

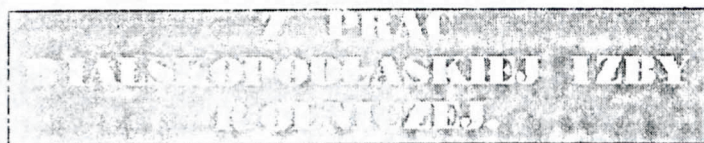
■
**RYNEK
PASZ TREŚCIWYCH**

■
**JAK BRONIĆ
ROLNICZYCH SPRAW ?**

■
**NOWE TRENDY
W POPYCIU NA
ŻYWNOSĆ**

■
**WIELOFUNKCYJNA
ROLA WSI TERAZ
I W PRZYSZŁOŚCI**

■
PRAWNIK RADZI

KONFERENCJA W SEJMIE

2 czerwca br. w Sejmie odbyło się seminarium na temat prawnych i organizacyjnych aspektów działalności izb rolniczych, związków i organizacji rolniczych. Organizatorem była sejmowa komisja d/s rozwoju wsi i rolnictwa. Podczas seminarium przedstawiciele organizacji działających w otoczeniu rolnictwa wypowiedzieli się w sprawie potrzebnych zmian w zakresie prawodawstwa dotyczącego rolnictwa. Obecni na spotkaniu reprezentanci Izb Rolniczych przekonywali parlamentarzystów aby zwiększyć kompetencje samorządu rolniczego. Białskopodlaską Izbę Rolniczą reprezentowali: Członkowie Zarządu: Janusz Golec i Ryszard Chomiuk oraz Dyrektor Biura Adam Olesiejuk.

SYSTEM NIEZALEŻNEJ OCENY MLEKA

03. oraz 17.06 br odbyły się w Ministerstwie Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej spotkanie dotyczące systemowego rozwiązania sprawy związanej z tworzeniem niezależnych laboratoriów do oceny mleka. Rozwiązanie problemu niezależnej oceny jest elementem przygotowującym Polskie rolnictwo do przyszłego członkostwa w UE. Ustalono, że Polska potrzebuje ok.20 dobrze wyposażonych laboratoriów jakimi dysponują Okręgowe Stacje Hodowli Zwierząt. Postanowiono również uznać już istniejące laboratoria powstałe przez zaangażowanie środków spółdzielni mleczarskich, izb rolniczych i Skarbu Państwa.

W spotkaniu uczestniczył Prezes BIR Jan Stasiuk członek zespołu d/s tworzenia systemu niezależnej oceny mleka powołanego przez Ministra Rolnictwa.

KOMISJA EKONOMICZNA BIR

4 czerwca br obradowała Komisja Ekonomiczna BIR. Przedmiotem obrad było wypracowanie stanowiska w sprawie projektów ustaw dostosowujących strukturę Izb Rolniczych do nowego podziału administracyjnego kraju. Komisja opowiedziała się za projektem opracowanym przy udziale KRIR, który zakłada utrzymanie obecnej struktury izb do końca kadencji oraz utworzenie izb wojewódzkich i okręgowych.

ROBOCZA WIZYTA W DANII

W dniach 06-10.06.1998 Prezes BIR, Jan Stasiuk uczestniczył w seminarium dotyczącym zintegrowanego systemu kontroli obowiązującego w UE. Głównym celem było poznanie obowiązującego prawodawstwa dot. sektora rolnictwa. Seminarium było również okazją do zapoznania się z istniejącymi w Danii instytucjami działającymi w sferze rolnictwa.

Szersze omówienie wizyty w następnym numerze biuletynu.

WYSTĄPIENIA KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH DO ODPOWIEDNIH WŁADZ W OKRESIE STYCZEŃ-MAJ 1998

- o włączenie przedstawicieli izb rolniczych w prace nad założeniami reformy administracyjnej kraju,
- w sprawie objęcia mieszkańców wsi działaniami osłonowymi w związku z podwyżką cen na nośniki energii,
- o włączenie przedstawicieli KRIR w Radzie Ubezpieczenia Społecznego Rolników,
- o włączenie przedstawicieli KRIR do prac przy projekcie ustawy o urządzeniu przestrzeni produkcyjnej,
- o włączenie przedstawicieli KRIR do zespołu roboczego powołanego przez Ministra Rolnictwa do spraw organizacji oceny mleka surowego do skupu w zakresie urzędzenia laboratoriów referencyjnych. (Na wniosek Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych Minister Rolnictwa włączył przedstawiciela KRIR - Jana Stasiuka Prezesa Białskopodlaskiej Izby Rolniczej - do zespołu roboczego ds. organizacji oceny mleka)
- o włączenie izb rolniczych do opiniowania - obok ośrodków doradztwa rolniczego - planów przedsięwzięć - jest to ponowne wystąpienie (wypowiedź pozytywna ARiMR, zostanie to ujęte przy nowelizacji ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa),
- o włączenie przedstawicieli KRIR do prac nad projektem zmiany ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (efektem jest dzisiaj podjęta Uchwała Krajowej Rady),
- w sprawie podjęcia decyzji o natychmiastowym wstrzymaniu przez Agencje Rynku Rolnego sprzedaży półtuszy wieprzowych oraz o podjęcie skupu żywca wieprzowego od rolników,
- do Prezesa Rynku Rolnego z zapytaniem czy agencja jest przygotowana na wywiązanie się z zobowiązań wynikających z realizacji skupionych zbóż ze zbiorów 1997 roku w systemie magazynów autoryzowanych (odpowiedź jest pozytywna)
- w sprawie udziału przedstawicieli Krajowej Rady w pracach Komisji oceniającej wnioski o dotacje na zadania budżetowe z zakresu upowszechniania doradztwa rolniczego powoływanej przez Ministra Rolnictwa i GŻ,
- w sprawie powołania porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego (stanowisko Centralnego Ośrodka Badań Odmian Roślin Uprawnych i grupy przedstawicieli izb rolniczych, przekazano do Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej) - jest wstępna zgoda na utworzenie PDO(Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe),
- w sprawie dostępności preferencyjnych kredytów obrotowych dla rolników i występujących problemach zarówno w zakresie kredytów obrotowych jak i inwestycyjnych oraz skupowych, po [przeprowadzeniu rozpoznania (na podstawie materiałów uzyskanych z wojewódzkich izb rolniczych) przez biuro Zarządu, Krajowa rada wystąpiła w tej sprawie do Prezesa ARiMR,
- o przekazanie większego zakresu kompetencji izbom rolniczym przez resort rolnictwa.

LIST OTWARTY

Krajowej Rady Izb Rolniczych w sprawie sytuacji wsi i rolnictwa.

Krajowa Rada Izb Rolniczych obradując w dniach 26-27 maja 1998 roku, w oparciu o przekazywane od członków izb rolniczych sygnały, opinie i stanowiska oraz bogatsza o doświadczenia z prawie dwuletniej działalności samorządu rolniczego, wyraża głębokie niezadowolenie z powodu pogarszającej się do wielu lat sytuacji w rolnictwie. Jeśli nie podejmie się już dziś radykalnych kroków, sytuacja taka doprowadzi do niekontrolowanej fali protestów społecznych, co z kolei spowoduje destabilizację gospodarczą naszego kraju.

Trwające od roku 1990 przemiany nie zakończyły się wieloma pozytywnymi zmianami w rolnictwie. Trwa i pogłębia się spadek dochodów ludności rolniczej, a polityka niejasnej prywatyzacji sektora przetwórczego przy równoległym otwarciu granic, nie kontrolowanym imporcie i liberalnym podejściu do zagranicznej konkurencji sprawiła, iż nasze rolnictwo osiągnęło nie notowany od wielu lat spadek produkcji, a co za tym idzie parytet dochodów rolników w stosunku do dochodów ludności poza rolniczej spadł do poziomu około 40%. Stawia nas to w bardzo niekorzystnej sytuacji przed mającymi nastąpić negocjacjami z UE.

Pomimo podejmowanych od chwili powstania przez samorząd rolniczy działań zmierzających do wzięcia współodpowiedzialności za kompetencje i zadania służące kreowaniu aktywnych zmian w środowisku wiejskim stwierdzamy, iż kolejne ekipy rządowe i ministerialne pomimo słownych deklaracji nie wywiązują się ze swoich obietnic. Widząc zachodzące zmiany na polskiej wsi, jesteśmy świadomi, że poddani brutalnej walce z kapitałem zagranicznym, w której Rząd Rzeczypospolitej Polskiej nie zawsze przeciwstawia dozwolone z prawem międzynarodowym mechanizmy ochronne, musimy dostosować nasz sektor do lepszego przygotowania się do zasad rynkowych i mającej nastąpić integracji z UE.

Z takim trudem odrodzony po 50 latach samorząd rolniczy, wzmocniony wiedzą i doświadczeniem płynącym z kontaktów zagranicznych, szkoleń, konferencji, seminariów, prac w grupach roboczych Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki żywnościowej, spotkań z politykami polskimi i zagranicznymi, domaga się przekazania Izbom Rolniczym kompetencji stanowiących i takich zmian legislacyjnych, aby mogły one wypełnić czekające je zadania, wynikające między innymi z przyjętej ostatnio przez Radę Ministrów „Średniookresowej strategii rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich.” Chcemy również mieć wpływ na dystrybucję środków pomocowych dla wsi i rolnictwa, gdyż obawiamy się, że mogą one być wykorzystane nieprawidłowo i nieskutecznie. Mogą one zasilić przede wszystkim funkcjonowanie i rozrost administracji, a nie zaspokajać bezpośrednio potrzeby rolników. Naszym zdaniem sprawami wymagającymi pilnego rozwiązania jest również wypracowanie uregulowań prawnych obrotu ziemią, gwarantujących ochronę polskich interesów narodowych, zapewnienie stabilności dochodów rolniczych oraz znalezienie odpowiednich środków finansowych i organizacyjnych w celu tworzenia nowych miejsc pracy na wsi.

Nie można przeprowadzić reform bez udziału podmiotu, którego one dotyczą, nie można również dokonywać operacji na żywym organizmie, jakim jest samorząd, bez jego zgody. Przykładem takiego podejścia do Izb jest projekt Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej dotyczący zmiany w ustawie o izbach rolniczych, do którego odnosimy się z wielką dezaprobatą. Naszym zdaniem w obliczu zapowiadanych przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i przyjętych częściowo przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustaw, zmieniających ustrój i sposób sprawowania władzy, już dzisiaj powinniśmy wspólnie z Parlamentarzystami, Ministerstwem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Związkami Zawodowymi oraz społeczno-zawodowymi organizacjami działającymi na wsi ustalić, jakie kompetencje stanowiące powinny być przekazane różnym szczeblom samorządu terytorialnego, a jakie samorządowi rolniczemu. Nie uzurpujemy sobie prawa do patentu na mądrość, lecz bogatsi o doświadczenia krajów, które w ostatnim czasie wstępowały do UE i tych które ją tworzyły, jesteśmy przekonani, że konieczny jest partner, który w imieniu rolników wspólnie z Rządem Rzeczypospolitej Polskiej będzie rozwiązywał problemy wsi i rolnictwa. Dlatego też chcemy być zwoleńnikiem wszelkich organizacji branżowych, związkowych i spółdzielczych działających w obszarze rolnictwa. Wspólnie z tymi organizacjami, wspierani przez polską naukę, oświatę i doradztwo chcemy pracować dla rozwoju wsi i rolnictwa, w interesie Polski i Polaków.

Józef Waligóra
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

RYNEK PASZ TREŚCIWYCH

Po głębokim (o 30%) spadku w roku 1996, częściowo odbudowane zostały rozmiary produkcji wysokobiałkowych surowców paszowych. Zapowiada się przyrost o około 49% produkcji śrut rzepakowych z krajowego przerobu ziarna, co kompensuje z nadwyżką skutki spadku o 10% zbiorów strączkowych pastewnych oraz o 4% produkcji mączek pochodzenia zwierzęcego. Wzrost udziału surowców wysokobiałkowych był jednak ograniczony i nie mógł doprowadzić do zauważalnego zwiększenia koncentracji białka w produkowanych w kraju paszach treściwych.

Gospodarka zbożowo-paszowa Polski weszła w sezon 1997/98 z rekordowo wysokimi zapasami zbóż. Ich rozmiary na koniec sezonu 1996/97 powiększyły się w porównaniu z sezonem poprzednim 2,5 - krotnie i osiągnęły poziom 4,2 mln t. Blisko trzykrotnie (do 2,6 mln t.) wzrosły zapasy pszenicy oraz o 76% (do 1,6 mln t.) powiększyły się zapasy zbóż pastewnych. Zwiększenie stanu zapasów zbiegało się ze wzrostem produkcji zbóż, toteż w sezonie 1997/98 nastąpił wydatny wzrost podaży ziarna paszowego. Ponieważ w sezonie 1998/99 początkowe zapasy zbóż zostaną znacząco zredukowane, o tym, czy podaż zbóż ze źródeł krajowych powiększy się, czy spadnie, zdecydują zbiory roku 1998.

Krajowe zużycie pasz treściwych, które z powodu regresu w chowie trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego w sezonie 1996/97 obniżyło się o około 6% (19,9 mln t j. zb.), w sezonie bieżącym może powiększyć się o około 4,5% (do 20,7 mln t). Zwiększanie się chłonności rynku pasz treściwych determinują: utrzymujące się tendencje wzrostowe w produkcji drobiarskiej, trwające do połowy 1997r. odżywienie w chowie trzody chlewnej, procesy intensyfikacji w produkcji mienia oraz regres (o 24%) w zbiorach ziemniaków.

Przewiduje się, że w sezonie 1997/98 dojdzie do wzrostu o około 5% spasaniasu surowców zbożowych. Może ono wynieść około 18,2 mln t j. zb., wobec niespełna 17,4 mln t w roku 1996/97. Zwiększeniu spasaniasu pasz zbożowych towarzyszy nieznaczny, w granicach 1%, wzrost zużycia surowców wysokobiałkowych przez przemysł paszowy. Wzrost cen mieszanek, a zwłaszcza koncentratów, w warunkach stabilizacji cen zbóż osłabia motywację rolników do zastępowania pasz gospodarskich paszami przemysłowymi (zwłaszcza w żywieniu trzody chlewnej) i prowadzi do wygasania dynamiki wzrostu popytu na nie.

Ocenia się, że w sezonie 1997/98 przemysłowa produkcja mieszanek paszowych wyniesie 3,7 mln t wobec 3,5 mln t w roku 1996/97, a więc powiększy się o około 6%, przy czym dotyczy to głównie mieszanek drobiowych. Zużycie przez przemysł paszowy surowców wysokobiałkowych może wynieść około 2,54 mln t j. zb., będzie więc zbliżone do ukształtowanego w roku 1996/7 (2,51 mln t).

Wzrostowe tendencje popytu na pasze treściwe będą dominowały najprawdopodobniej również w sezonie 1998/99. W sezonie tym, a z pewnością w jego połowie, produk-

cja trzody chlewnej wciąż jeszcze będzie znajdowała się w pierwszej fazie wzrostowej, co wynika m.in. z przewidywań wysokiego stanu pogłowia w czerwcu 1998r. Zważywszy preferencje konsumentów w zakresie spożycia mięsa i przetworów, należy uznać za prawdopodobne utrzymanie się trendów wzrostowych również w produkcji drobiarskiej. Polska od lat jest na rynku światowym liczącym się importem surowców paszowych. W latach 90. import pasz zbożowych i wysokobiałkowych osiągnął szczytowy poziom w sezonie 1996/97. kiedy wyniósł on około 3,67 mln t j. zb., z czego 1,7 mln t stanowiły zakupy zbożowych surowców paszowych.

W sezonie 1997/98 dojdzie do daleko idącej redukcji importu pasz zbożowych, który nie powinien przekroczyć 650 tys.t, w tym import zbóż paszowych 550 tys.t. Import ten byłby znacznie mniejszy, gdyby nie preferencyjne warunki celne obowiązujące do lutego 1998r. we wzajemnych obrotach z krajami CEFTA.

W niewielkim stopniu (z oko 1,96 do 1,91 mln.t.j.zb., tj o 2%) w sezonie 1997/98 może zmniejszyć się również import surowców wysokobiałkowych. Dotyczy to w szczególności śrut nasion oleistych, których zakupy mogą obniżyć się o blisko 6%.

Podobnie jak w latach ubiegłych, również w sezonie 1997/98 przedmiotem eksportu będą niewielkie ilości ziarna zbóż, strączkowych pastewnych oraz śruty rzepakowej. Z około 41 tys.t w roku 1996/97 do około 80 tys. t w sezonie nie bieżącym może powiększyć się eksport ziarna zbóż paszowych oraz o około 22% (do 204 tys.t) eksport surowców wysokobiałkowych, głównie śrut rzepakowych. Ze względu na przeciwstawne kierunki zmian wolumenu importu i eksportu, w sezonie 1997/98 ogólny bilans zagraniczny obrotów handlowych surowcami paszowymi powinien się zamknąć dość znacząco mniejszym deficytem, niż w sezonie poprzednim.

Ze względu na presję podaży, sezon 1997/98 upływa pod znakiem stabilizacji cen zbóż, natomiast pod wpływem wzrostu cen w imporcie oraz wzrostu kursu waułu w pierwszej połowie sezonu drożały komponenty wysokobiałkowe, zarówno śruty nasion oleistych (sojowe i rzepakowe), jak i mączki pochodzenia zwierzęcego. W konsekwencji rosły również ceny mieszanek paszowych, a zwłaszcza koncentratów, co spowodowało pogarszanie się relacji cen zbóż do cen pasz przemysłowych.

W okresie do końca 1998r. najprawdopodobniej będą dominowały niżkowe ruchy cen na światowym rynku surowców wysokobiałkowych, co powinno prowadzić do ich spadku na rynku krajowym. Dotyczy to przede wszystkim śruty sojowej, nadal drogie będą jednak mączki pochodzenia zwierzęcego. Ponadto ze względu na kumulację podaży w pierwszych miesiącach nowego sezonu, do końca 1998r. nie należy oczekiwać wystąpienia silniejszych zwykłych ruchów cen na krajowym rynku zbóż paszowych. Mogą one wystąpić jedynie w przypadku gdyby w 1998 r. miała miejsce w Polsce klęska nieurodzaju zbóż, a ich ceny na rynku światowym ukształtowały się na wysokim poziomie.

Źródło: Biuletyn Informacyjny AMIRR 5(98)

UREGULOWANIA WEWNĘTRZNE GRUPY

Jak już było wspomniane w poprzednim artykule, grupa aby działać skutecznie musi przyjąć wewnętrzne zasady regulujące funkcjonowanie. Istnieje dość powszechny pogląd, że lepiej jest jeśli regulaminy wewnętrzne zostaną uchwalone po pewnym czasie, gdy zobaczy się co szwankuje w grupie i co należy uregulować. Z doświadczeń wielu grup widać jak mylne jest to przesądzenie. Okazuje się, że organizacje, które nie przyjęły takich uregulowań na początku swojej działalności, najczęściej w chwili zaistnienia sporu już nie są w stanie takich zasad przyjąć. Najczęściej w takich wypadkach dochodzi do rozłamu w grupie. Wobec tego pojawia się pytanie: „Kiedy takie uregulowania uchwalić?”. Odpowiedź wydaje się dość jednoznaczna. Możliwie najszybciej jak to możliwe, wykorzystując początkowy entuzjazm i chęć współdziałania wszystkich członków grupy. Dobrze jeżeli na tym etapie grupa wykorzysta doświadczenia innych istniejących organizacji oraz wiedzę doświadczonych doradców.

Pamiętać jednak należy, że konkretne rozwiązania muszą być jak najszybciej dostosowane do potrzeb członków grupy i koniecznie przez nich akceptowane. Generalną zasadą jest aby każdy przyjęty regulamin był podpisany przez wszystkich członków. Taki podpis jest dodatkowym zabezpieczeniem grupy, gdyż w razie sporu żaden członek grupy nie może powiedzieć, że nie wiedział o przyjętych zasadach. Oczywiście jest, że nikt nie jest w stanie przewidzieć wszystkich sytuacji, jakie mogą wydarzyć się w trakcie działania. Dlatego bardzo ważne jest aby, regulaminy były doskonałe w miarę zdobywania doświadczeń przez grupę. Spośród wszystkich regulaminów wewnętrznych najważniejszym, z punktu widzenia grup, jest umowa cywilno-prawna zawierana pomiędzy grupą jako firmą a członkiem. W tego typu relacjach z jednej strony muszą być określone wymagania stawiane przez grupę obejmujące przede wszystkim:

- szczegółowe warunki jakie musi spełnić członek grupy, ze szczególnym uwzględnieniem jego minimalnej wielkości i jakości produkcji oraz deklarowanej minimalnej ilości produktu postawionej do dyspozycji grupy wyrażonej w procentach globalnej produkcji danego producenta,
- dokładnego określenia jakim produktem będzie się grupa zajmować: gatunek, odmianę, stopień kwalifikacji, sposób przygotowania,
- harmonogram terminów dostaw na jakie powinien producent przygotować wymaganą partię towaru;

- jeżeli grupa będzie zajmować również zaopatrzeniem w środki do produkcji w takim porozumieniu powinna być określona ilość i asortyment potrzebnych środków do produkcji oraz zasady rozliczeń za dostarczone środki.

Konsekwencją podpisania porozumienia członkowskiego jest przede wszystkim zabezpieczenie interesów grupy jako podmiotu gospodarczego, że podjęte zobowiązania będą realizowane: czy to w zakresie dostarczenia odpowiedniej jakości i ilości produktu, czy to odbioru zamówionego towaru, co pozwoli na wiarygodne działanie organizacji producentów na rynku. Obok porozumienia członkowskiego, bardzo ważnym regulaminem jaki powinna przyjąć grupa są zasady rozliczeń. zasady te muszą być szczególnie starannie przygotowane i zaakceptowane przez wszystkich członków grupy już na początku jej funkcjonowania, gdyż spory na tle finansowym są najczęstszą przyczyną powstawania konfliktów w grupie. Rozliczenie można prowadzić na wiele sposobów:

- rozliczenia po każdej dostawie, konstruowanej proporcjonalnie do zadeklarowanej ilości danego produktu - jest to na chwilę obecną najczęściej spotykany sposób realizacji rozliczeń stosowany przez grupy w Polsce;
- rozliczenia dokonywane na podstawie przeciętnych cen w danym okresie, dzieląc okres sprzedaży na sezony np. z przechowaniem i bez przechowania - jest to sposób szczególnie zalecany gdy grupa zajmie się produktami wymagającymi przechowywania i produktami przechowywanymi, gdy prowadzone jest wspólne przechowanie;
- rozliczenia dokonywane na podstawie cen średniorocznych - ten sposób zalecany jest szczególnie, gdy grupa realizuje umowy na ciągłe dostawy towaru np. do supermarketów.

Jarosław Ejsmont

Fundacja Spółdzielczości Wiejskiej

FUNDACJA SPÓŁDZIELCZOŚCI WIEJSKIEJ

Od 1991 roku pomagają spółdzielczości
wiejskiej

- posiada informacje i wiedzę dotyczącą organizacji i funkcjonowania spółdzielczości wiejskiej w krajach Unii Europejskiej

- umożliwiła zapoznanie się ze spółdzielczością wiejską w Europie Zachodniej

- dostarcza spółdzielniom wiejskim kompleksową pomoc w zakresie przebudowy organizacyjnej

Regionalny Ośrodek Usług Spółdzielczych FSW
ul. I Armii Wojska Polskiego 5
20 - 078 Lublin

NOWE TRENDY W POPYCI NA ŻYWNOŚĆ ORAZ METODACH PRODUKCJI

Wydarzenia polityczne i handlowe obecnie zachodzące są związane z nową falą postępu, a w istocie są jego wyrazem: nowe technologie, globalizacja, coraz większe bogactwo w krajach rozwijających się oraz przyśpieszenie wolnego handlu z powodu zakończenia zimnej wojny.

Dla rolnictwa oznacza to nowe biotechnologie, włączenie rolnictwa w proces liberalizacji handlu w ramach WTO oraz wzrost i koncentrację ponadnarodowych firm przemysłu spożywczego.

Prawie wszystkie prognozy wskazują na duży popyt na żywność w świecie w ciągu następnej dekady ze względu na zarówno wzrost ludności, jak i dochodów. Zwiększa się również popyt na produkty rolne na wykorzystanie w celach nieżywnościowych, ponieważ są one przyjazne dla środowiska naturalnego (ulegają biodegradacji).

Z drugiej strony istnieją duże możliwości zwiększenia produkcji nie tylko w krajach rozwijających się, ale również w krajach rozwiniętych. Na przykład modyfikacja genetyczna może doprowadzić do bardzo dużego wzrostu produkcji i obniżki kosztów, a kraje, takie jak USA, Argentyna itd., których polityka jest obecnie ukierunkowana na eksport, wyraziły swoją intencję pełnego korzystania z tego typu osiągnięć.

Wielu obywateli europejskich krytycznie odniosło się do niektórych skutków tych osiągnięć, np. znanego lub potencjalnego ryzyka dla ludzi i zwierząt oraz życia roślinnego w ogóle, wyludniania obszarów wiejskich itd., które są wbrew wartościom, co do jakich żywią głębokie przekonanie.

WIELOFUNKCYJNA ROLA WSI TERAZ I W PRZYSZŁOŚCI

Z ekonomicznego punktu widzenia pracę farmera polegającą na wypełnianiu wielofunkcyjnej roli rolnictwa można podzielić na dwa elementy:

- produkcje towarów, które można zbyć na rynku
- świadczenie usług cenionych lub nawet wymaganych przez obywateli europejskich ogólnie (terytorialne, społeczne lub dotyczące pewnych metod produkcji), które nie mogą być przedmiotem zbytu.

W przeszłości (do czasu reformy wspólnej polityki rolnej w 1992r) farmerzy otrzymywali wynagrodzenie za obydwie elementy swojej pracy w znacznej mierze poprzez rynek, tj. w zamian za te usługi farmerzy uzyskiwali bardziej stabilny i rozsądny poziom cen niż obowiązujący na rynku światowym poprzez mechanizmy WPR (interwencję, refundację eksportu, opłaty wyrównawcze itd.). Umożliwiło to w przeszłości producentom UE utrzymanie „bardzo wysokich standardów jakościowych i bezpieczeństwa” w metodach produkcji bez zaniżania cen przez import i utrzymanie gospodarstw rodzinnych w samym sercu rolnictwa europejskie-

go ze wszystkimi wyżej wymienionymi korzyściami dla obszarów wiejskich. Biorąc pod uwagę względnie dobrze rozwinięty system fiskalny i korzyści w UE oraz fakt, że konsumenci żywności w UE oraz obywatele europejscy to te same osoby, podejście takie było szeroko akceptowane.

Ponadto uznaje się, że pomimo, iż ogromna część ziemi rolniczej w UE odznacza się dużą produktywnością, to jest ona bardzo zróżnicowana obejmuje tereny półsuche, arktyczne, obszary o mniej korzystnym położeniu oraz górzyste. Obszary te wymagają specjalnej pomocy (płatności kompensacyjnych), w celu zrównoważenia złych warunków naturalnych, jeśli nie ma dojść do ich wyludnienia i pustynienia.

W ten sposób rolnictwo wielofunkcyjne oferuje konsumentom i obywatelom szereg towarów i usług poza tymi, które można zbyć na czysto konkurencyjnym rynku. Jednakże w im większym stopniu miałyby się zmaterializować naciski na wolny handel, tym trudniejsze będzie zapewnienie wymagań co do metod produkcyjnych oraz funkcji terytorialnej i społecznej rolnictwa poprzez rynek.

Na przykład coraz trudniej jest reformom znieść koszty wysokich standardów bezpieczeństwa i jakości żywności w metodach produkcji, podczas gdy nie są one przestrzegane przez kraje trzecie. Do pewnego stopnia wszystkie sektory mają ten problem, a zwłaszcza ze względu na wysokie koszty siły roboczej w UE oraz standardy odnoszące się do zanieczyszczeń, lecz ponadto farmerzy muszą w UE spełnić surowe wymagania prawne dotyczące ochrony zwierząt oraz metod produkcji (stosowanie hormonów, GMO / organizmów modyfikowanych genetycznie/, obsada jednostek zwierzących/ha, ochrona roślin, budownictwo itd.). Jeśli te wymagania prawne nie będą akceptowane i stosowane na arenie międzynarodowej, farmerzy UE nie będą mogli odzyskać wiążących się z tym kosztów z rynku (wewnętrznego lub zagranicznego) i dlatego muszą być opłacani w sposób odzwierciedlający wyższe koszty jednostkowe produkcji wynikające ze stosowania wymogów prawnych tego typu.

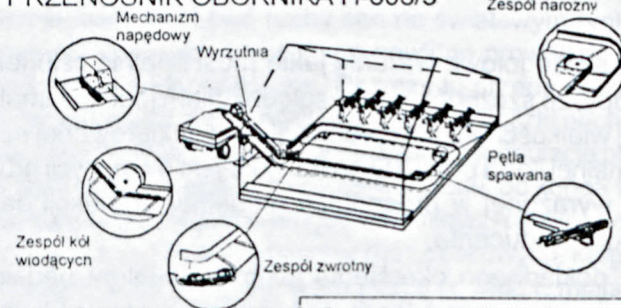

PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYNO - USŁUGOWO - HANDLOWE

METAROL Sp. z o.o.

ul. Stary Lubin 16c, 59-300 Lubin, tel. 076/84 15 102; 84 21 100 fax 076/844 44 80

PRZENOŚNIK OBORNIKA H-608/3

Produkujemy również zestaw modernizacyjny do Przenośnika typu H-608 (zestaw rolek zamiast kół zębatach)

Typ:	Zgarblakowy o ruchu ciągłym
Wydajność:	6 ton/h
Napęd elektryczny:	silnik: 2,2 kW, 1400 obr/min
Typ lancucha:	owalno - ogranowy
Rozstaw zgarniaczek:	640 mm
Maks. długość lancucha:	120 m
Prędkość ruchu lancucha:	0,135 m/s
Krotność usuwana obornika:	2-3 razy na dobę

OFERUJEMY TAKŻE PRZENOŚNIK OBORNIKA PŁYNNEGO H-611 I H-612

POSZUKUJEMY AKWIZYTORÓW

VAT W ROLNICTWIE

Ministerstwo Finansów rozważa możliwość wprowadzenia 7% stawki VAT w rolnictwie jesienią przyszłego roku. Ponadto rolnicy prowadzący stałą sprzedaż nieprzetworzonych produktów rolnych oraz warzyw, owoców, mięsa i jego przetworów będą mieli obowiązek posiadania kas fiskalnych. Poinformował o tym posłów sejmowych komisji: rolnictwa i finansów publicznych dyr. Adam Wesolowski z Ministerstwa Finansów. Zaznaczył przy tym, że wprowadzenie „rolniczego” VAT-u wynika z IV Dyrektywy Unii Europejskiej, a ona nie pozwala na stosowanie w rolnictwie stawki zerowej - jak chcą posłowie. Dyr. Wesolowski nie przekonał posłów. Na razie nie jesteśmy jeszcze w Unii, argumentowali oni, są też kraje jak Wielka Brytania i Irlandia, które mimo tych założeń nadal stosują stawkę zerową. Wprowadzenie 7% stawki VAT - mówili posłowie - spowoduje na pewno podwyżkę cen produktów rolnych w handlu detalicznym, co skomplikuje i tak już trudną sytuację rolników. Jak sobie przy tym poradzą rolnicy z prowadzeniem skomplikowanej dokumentacji podatkowej czy wystawianiem faktur i rachunków? Ministerstwo najwyraźniej nie jest tym specjalnie przerażone. Jego zdaniem rolnicy powinni na wprowadzeniu podatku VAT zyskać, budżet tylko bardzo niewiele stracić, a ceny detaliczne wzrosnąć tylko umiarkowanie, na pewno mniej niż o 7%. Kasami fiskalnymi nie ma się co przed czasem martwić, poza tym rolnicy, którzy sprzedają swoje produkty okazjonalnie byłoby od obowiązku ich posiadania zwolnieni.

USTALONO WIELKOŚCI PROGOWE I CENY PROGU DLA TOWARÓW IMPORTOWANYCH

Odzwierciedleniem obecnych nastrojów rolników są nasilające się od jakiegoś czasu protesty chłopskich organizacji związkowych, a także samych rolników. Najczęściej powtarzaniem postulatem jest wstrzymanie importu zbóż oraz ograniczeniu importu innych produktów rolnych. W odpowiedzi na rolnicze protesty Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej podpisał 1 bm. rozporządzenie w sprawie określenia tzw. wielkości progowej i ceny progu dla towarów przywożonych z zagranicy. Na podstawie tego rozporządzenia Minister Gospodarki może teraz na wniosek Ministra Rolnictwa wprowadzić opłatę celną dodatkową na towary rolne trafiające do polski z zagranicy. Rozporządzenie weszło w życie 15 czerwca br.

MLECZARSTWO CZEKA REWOLUCJA CENOWA I KONSOLIDACJA

Za kilka lat ceny mleka i jego przetworów w Polsce będą zbliżone do cen w krajach Unii Europejskiej, liczba firm mleczarskich ulegnie drastycznemu zmniejszeniu, a sprawdzeniem jakości surowca i przetworów zajmować się będą niezależne laboratoria. Zdaniem Krajowych i Zagranicznych Ekspertów, którzy 20 maja spotkali się na seminarium mleczarskim, w chwili przystąpienia do Unii, czyli ok. 2005 krajowy surowiec powinien kosztować tyle, ile w krajach UE. Oznacza to, że ceny mleka w kraju wzrosną prawie dwukrotnie. W innym przypadku, polscy przetwórcy mleka nie

mogą myśleć o restrukturyzacji swojej branży. Dzisiaj na polskim rynku działa ok. 400 mleczarni, a po 10-letnim okresie przystosowawczym, czyli w ok. 2015 roku zostanie ich niewiele: kilka o zasięgu ogólnopolskim i kilka zasięgu regionalnym. Taka konsolidacja jest nieunikniona, gdyż przemysł mleczarski w UE jest bardzo skoncentrowany. W Holandii, która produkuje prawie o połowę więcej mleka, niż Polska działa zaledwie 10 zakładów, w tym dwa największe przerabiają 85% holenderskiego mleka. Ogromne różnice dotyczą również struktur gospodarstw produkujących mleko w Polsce i w krajach Unii Europejskiej. W Polsce średnia wielkość stada wynosi ok. 5 krów, natomiast w krajach Unii Europejskiej wynosi ok. 25 krów.

UBIEGŁY ROK - NIEZBYT UDANY DLA ROLNIKÓW

Z badań przeprowadzonych przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej wynika, że ubiegły rok nie był specjalnie łaskawy dla rolników. Ceny sprzedawanych przez nich produktów rolnych wzrosły bowiem o 8,4%, ale wzrost cen towarów i usług nabywanych przez rolników wyniósł 14,0%. Tempo wzrostu wartości produkcji było niższe od tempa wzrostu kosztów jej wytworzenia. Saldo ukształtowało się na poziomie 95,1%. Wartość dochodu rolniczego w przeliczeniu na 1 ha była niższa o 9%, w przeliczeniu zaś na 1 roboczogodzinę o 11%. Okazuje się, że nadal opłacalna jest produkcja zbóż i ziemniaków. Opłaca się zajmować uprawą buraków cukrowych. Znacznie mniej opłacalna jest natomiast produkcja zwierzęca, zwłaszcza żywca wolowego i mleka. Nie brak też różnych paradoksów. Koszty produkcji pszenicy w ub. roku wzrosły np. o 3,5 %, plony spadły o 13%, zaś ceny sprzedaży zmniejszyły się o 11%. w rezultacie dochody netto z 1 ha uprawy pszenicy zmniejszyły się aż o 52%, a mimo to uprawa tego zboża była opłacalna. Podobnie było z ziemniakami: koszty produkcji wzrosły o 56%, ceny sprzedaży tylko o 6%, dochód rolnika netto był w sumie o 40% niższy od osiąganego w 1996r.

EKSPORT WYROBÓW MLECZARSKICH

Od lipca Polska będzie może wznowić wysyłkę wyrobów mleczarskich do UE z 5 mleczarni, które 27 lutego br. zostały przedstawione Unii jako spełniające wymogi sanitarne wymagane przy eksporcie wyrobów mlecznych do krajów „15”. Eksperti unijni przyjęli polską propozycję, która zakłada ścisły rozdział surowca - na ten, który spełnia normy Unii oraz przeznaczony na produkcję wyrobów na rynek krajowy. W związku z tym przewiduje się uruchomienie w wybranych mleczarniach dwóch równoległych linii produkcyjnych, bądź przemienności produkcji - jednego dnia na rynek polski, a następnego, po starannym oczyszczeniu urządzeń, na rynek „15”. Eksperti prawni Unii zdecydowali, że możliwe jest przyjęcie tego drugiego wariantu. Mleczarnie, o których mowa to: Laktopol z Suwałk, Lactol z Murowanej Gośliny, Kurpianka z Kolna, Spomlek z Radzyna Podlaskiego i Mlekwita z Wysokiego Mazowieckiego. Akceptacja warunków sanitarnych w skontrolowanych mleczarniach nie będzie oznaczała przyzwolenia na eksport także i dla innych polskich mleczarni. Eksportować swoje wyroby do Unii będą mogły tylko zakłady skontrolowane.

Źródło: Boss-Rolnictwo

PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO W PRAWO WŁASNOŚCI

Od dnia 1 stycznia 1998r. osobom fizycznym będącym dotychczasowymi użytkownikami wieczystymi przysługują możliwości przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Szczegółowe zasady związane z przekształceniem reguluje ustawa z dnia 7 września 1997r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności (Dz. U. Nr 123, poz. 781) i na rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 1997 r. w sprawie wniosku o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (Dz. U. Nr 157, poz. 1037).

Zgodnie z ustawą prawo przekształcenia przysługuje osobom fizycznym, które nabyły prawo użytkowania wieczystego przed dniem jej ogłoszenia (tj. przed dniem 9 października 1997 r.) i złożą stosowny wniosek do dnia 31 grudnia 2000 r.

Wniosek o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności należy złożyć do:

- kierownika urzędu rejonowego, jeżeli użytkowanie wieczyste jest ustanowione na nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa,
- wójta, burmistrza (prezydenta miasta), jeżeli użytkowanie wieczyste jest ustanowione na nieruchomości stanowiącej własność gminy.

Składany wniosek powinien zawierać podstawowe elementy niezbędne do podjęcia decyzji o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. W szczególności powinien zawierać:

wskazanie adresata wniosku,

dane osobowe wnioskodawcy (m. in. numer ewidencyjny

PESEL),

- określenie położenia i powierzchni nieruchomości z oznaczeniem jej według księgi wieczystej,
- okres wykonywania użytkowania wieczystego nieruchomości przez wnioskodawcę i jego poprzedników prawnych.
- dane dotyczące sposobu powstania prawa użytkowania wieczystego (decyzja administracyjna, umowa notarialna, orzeczenie sądu) informacje:

o wysokości uiszczanej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego za 1997 r.

proponowanym sposobie uiszczania opłaty jednorazowa czy w ratach,

o otrzymaniu nieruchomości w użytkowanie wieczyste nieodpłatnie albo o uprawnieniach do nieodpłatnego przekształcania prawa użytkowania wieczystego.

Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające prawo użytkowania wieczystego zwłaszcza:

- odpis z księgi wieczystej nieruchomości będącej przedmiotem użytkowania wieczystego
- dokumenty potwierdzające, że wnioskodawca jest następcą prawnym użytkownika wieczystego
- dokumenty potwierdzające uprawnienie do nieodpłatnego przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Organy podane wyżej po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wydają decyzję o przekształceniu prawa użyt-

kowania wieczystego w prawo własności, która stanowi podstawę wpisu w księdze wieczystej. Decyzja ta nie narusza praw osób trzecich.

Osoba, która nabyła własność nieruchomości w opisanym trybie, zobowiązana jest do uiszczenia dotychczasowemu właścicielowi opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Opłata ta składa się z rat rocznych płatnych przez:

- 15 lat - jeżeli użytkowanie wieczyste trwało 5 lat i krócej,
- 10 lat - jeżeli użytkowanie wieczyste trwało 5 lat i krócej niż 20 lat,
- 5 lat - jeżeli użytkowanie wieczyste trwało 20 lat i dłużej.

Okresy trwania użytkowania wieczystego liczy się od dnia wejścia w życie ustawy - 1 stycznia 1998 r.

Wysokość raty rocznej równa jest wysokości opłaty rocznej naliczonej z tytułu użytkowania wieczystego na 1997 r., waloryzowanej corocznie w oparciu o średnioroczny wskaźnik wzrostu cen i usług konsumpcyjnych za rok poprzedni. Wysokość raty rocznej w stosunku do nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa lub gminy określa w drodze decyzji, odpowiednio kierownik urzędu rejonowego lub wójt, burmistrz (prezydent miasta). Osoba, która nabyła własność nieruchomości w drodze przekształcenia, może uiścić opłatę jednorazowo lub w ratach, stanowiących wielokrotność raty rocznej.

Ustawa wyżej podana wymienia przypadki, gdy przekształcenie użytkowania wieczystego w prawo własności na rzecz użytkowników wieczystych lub ich następców prawnych następuje nieodpłatnie. Dotyczy to osób którym:

- nieruchomość została oddana w użytkowanie wieczyste w związku z utratą mienia wskutek wojny 1939-1945 r. i którzy pozostawili majątek na terytorium nie znajdującym się na obecnym obszarze Państwa Polskiego,
- oddano nieruchomość w użytkowanie wieczyste w związku z wywłaszczeniem dokonany po 1949 r., a przed dniem 29 kwietnia 1985 r.,
- oddano nieruchomość w użytkowanie wieczyste nieodpłatnie,
- którzy na mocy umów międzynarodowych zawartych przez Państwo Polskie mieli otrzymać ekwiwalent za mienie pozostawione za granicą, a wartość tego mienia jest wyższa od opłaty.

O uprawnieniach do nieodpłatnego przekształcenia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa lub gminy w prawo własności stwierdzają w drodze decyzji odpowiednio kierownik urzędu rejonowego albo wójt, burmistrz (prezydent miasta).

W świetle podanych wyżej regulacji przekształcenie udziału we współużytkowaniu wieczystym w udział we współwłasności nieruchomości gruntowej jest niedopuszczalne. Nie można bowiem ustanowić użytkowania wieczystego na nieruchomości stanowiącej współwłasność osoby fizycznej i Skarbu Państwa lub gminy, jako że przedmiotem użytkowania wieczystego mogą być wyłącznie nieruchomości gruntowe, których właścicielami są Skarb Państwa lub gmina. Inne podmioty nie mogą obciążyć swych gruntów tym prawem. Tak więc właściciel odrębnych lokali zmierzający przekształcić współużytkowanie wieczyste we współwłasność muszą złożyć zgodny, wspólny wniosek o przekształcenie.

Od decyzji o przekształceniu lub odmowie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności - kierownika urzędu rejonowego - przysługuje odwołanie do wojewody, a wójta, burmistrza - przysługuje odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego.

Bożena Bilkiewicz-Bańka